

I

(Zakonodajni akti)

DIREKTIVE

DIREKTIVA 2011/92/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 13. decembra 2011

o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2004/68/PNZ

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 82(2) in člena 83(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Dejanja spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok ter otroška pornografija so hude kršitve temeljnih človekovih pravic, zlasti pravic otrok do zaščite in dobrobiti, kot je določeno v Konvenciji Združenih narodov o otrokovih pravicah iz leta 1989 in Listini Evropske unije o temeljnih pravicah ⁽³⁾.
- (2) Unija v skladu s členom 6(1) Pogodbe o Evropski uniji priznava pravice, svoboščine in načela iz Listine o temeljnih pravicah Evropske unije, ki v členu 24(2) določa, da se morajo pri vseh ukrepih organov javne

uprave ali zasebnih institucij, ki se nanašajo na otroke, upoštevati predvsem otrokovi najboljši interesi. Poleg tega je v stockholmskem programu – odprta in varna Evropa, ki služi državljanom in jih varuje ⁽⁴⁾, poudarjena prednost boja proti spolni zlorabi in spolnem izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji.

- (3) Otroška pornografija, ki vsebuje podobe spolne zlorabe otrok ter druge posebno hude oblike dejanj spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok, je vse pogostejša in se širi z uporabo novih tehnologij in spleta.
- (4) Namen Okvirnega sklepa Sveta 2004/68/PNZ z dne 22. decembra 2003 o boju proti spolnemu izkoriščanju otrok in otroški pornografiji ⁽⁵⁾ je približevanje zakonodaj držav članic, da bi se inkriminirale najhujše oblike dejanj spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok ter uvedla nacionalna sodna pristojnost in tudi zagotovila minimalna raven pomoči žrtvam. Z Okvirnim sklepom Sveta 2001/220/PNZ z dne 15. marca 2001 o položaju žrtev v kazenskem postopku ⁽⁶⁾ so določene pravice žrtev v kazenskem postopku, vključno s pravico do zaščite in odškodnine. Prav tako je z izvajanjem Okvirnega sklepa Sveta 2009/948/PNZ z dne 30. novembra 2009 o preprečevanju in reševanju sporov o izvajanju pristojnosti v kazenskih postopkih ⁽⁷⁾ olajšano usklajevanje pregona dejanj spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok ter otroške pornografije.
- (5) V skladu s členom 34 Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah so države pogodbenice zavezane k zaščiti otrok pred vsemi oblikami dejanj spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja. Izbirni protokol Združenih narodov h Konvenciji o otrokovih pravicah glede prodaje otrok, otroške prostitucije in otroške pornografije iz leta 2000 ter zlasti Konvencija Sveta Evrope o zaščiti otrok

⁽¹⁾ UL C 48, 15.2.2011, str. 138.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 27. oktobra 2011 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 15. novembra 2011.

⁽³⁾ UL C 364, 18.12.2000, str. 1.

⁽⁴⁾ UL C 115, 4.5.2010, str. 1.

⁽⁵⁾ UL L 13, 20.1.2004, str. 44.

⁽⁶⁾ UL L 82, 22.3.2001, str. 1.

⁽⁷⁾ UL L 328, 15.12.2009, str. 42.

pred spolnim izkoriščanjem in spolnim zlorabljanjem iz leta 2007 sta ključna instrumenta v postopku krepitve mednarodnega sodelovanja na tem področju.

- (6) Hudi kaznivi dejanji, kot sta spolno izkoriščanje otrok in otroška pornografija, zahtevata celovit pristop, vključno s pregonom storilcev kaznivih dejanj, zaščito otrok žrtev in preprečevanjem teh pojavov. Pri izvajanju ukrepov za boj proti tem kaznivim dejanjem je treba skladno z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah in Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah upoštevati zlasti otrokove najboljše interese. Okvirni sklep 2004/68/PNZ bi bilo treba nadomestiti z novim instrumentom, ki bi moral zagotoviti celovit pravni okvir, s katerim bi navedeni namen bil dosežen.
- (7) Ta direktiva bi morala biti v celoti usklajena z Direktivo 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta št. 2002/629/PNZ⁽¹⁾, saj so bile nekatere žrtve trgovine z ljudmi tudi otroci žrtve spolne zlorabe ali spolnega izkoriščanja.
- (8) Glede kaznivosti dejanj, povezanih s pornografskimi predstavami, so v to direktivo vključena dejanja, ki pomenijo organizirano prikazovanje otrok za publiko v živo, medtem ko je iz te opredelitve izključena osebna in prostovoljna komunikacija med vrstniki in med otroci, ki so dosegli starost, ko oseba lahko pristane na spolnost, ter njihovimi partnerji.
- (9) Otroška pornografija pogosto vsebuje podobe odraslih, ki spolno zlorablajo otroke. Lahko vsebuje tudi podobe otroka v spolnem aktu ali podobe spolnih organov otroka, ki so ustvarjene ali se jih uporabi ali izkoristi predvsem v spolne namene, ne glede na to, ali je otrok za to vedel ali ne. Razen tega vsebuje pojem otroške pornografije tudi realistične podobe otroka v spolnem aktu oziroma otroka, prikazanega, kot da bi bil v spolnem aktu, predvsem za spolne namene.
- (10) Invalidnost sama po sebi ne pomeni, da oseba ni zmožna pristati na spolne odnose. Vendar bi dejanje zlorabe invalidnosti z namenom sodelovanja v spolnih dejanjih z otrokom moralo biti kaznivo dejanje.
- (11) Pri sprejemanju zakonodaje na področju kazenskega materialnega prava bi morala Unija zagotoviti usklajenost tovrstne zakonodaje, zlasti glede višine kazni. Glede na Lizbonsko pogodbo bi bilo treba upoštevati sklepe Sveta z dne 24. in 25. aprila 2002 o pristopu, ki naj bi se uporabljal za približevanje kazni, v katerih so opisane štiri višine kazni. Ker je v tej direktivi opredeljeno izjemno veliko število različnih kaznivih dejanj, je glede

na težu kaznivega dejanja potrebno določiti različne višine možnih kazni, kar presega običajno normiranje na ravni pravnih instrumentov Unije.

- (12) Za hujše oblike dejanj spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok bi morale biti predvidene učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni. To vključuje zlasti različne oblike dejanj spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok, ki so enostavneje izvedljive z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij, kot je na primer pridobivanje otrok po spletu za spolne namene na spletnih straneh socialnih omrežij in v spletnih klepetalnicah. Opredelitev pojma otroške pornografije je treba razjasniti in približati opredelitvi tega pojma v mednarodnih instrumentih.
- (13) Najvišja kazen zapora, določena za kazniva dejanja iz te direktive, bi se morala izreči vsaj za najhujše oblike teh kaznivih dejanj.
- (14) Da bi se dosegla najvišja kazen zapora, določena za kazniva dejanja spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok ter otroške pornografije iz te direktive, lahko države članice ob upoštevanju nacionalnega prava določijo, da se trajanje predvidene kazni zapora za ta kazniva dejanja v nacionalni zakonodaji sešteva.
- (15) S to direktivo je državam članicam naloženo, da v nacionalni zakonodaji določijo kazni, ki upoštevajo določbe zakonodaje Unije o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji. Ta direktiva ne ustvarja obveznosti uporabe teh kazni ali drugega razpoložljivega sistema pregona v posameznih primerih.
- (16) Države članice se povabi k preučitvi možnosti, da se razen kazni zapora lahko naložijo tudi denarne kazni, zlasti kadar se kazniva dejanja iz te direktive storijo z namenom ustvarjanja dobička.
- (17) Državam članicam izraz „protipravno“ v povezavi s pojmom „otroška pornografija“ omogoča, da izvzamejo legitimna ravnanja s pornografskim gradivom za medicinske, znanstvene ali podobne namene. Prav tako so dovoljena ravnanja domačih pravosodnih organov, kot so pristojni organi pregona in zakonita posest otroške pornografije za namene kazenskih postopkov ali za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj. Nadalje, ni izključena možnost pravice do zagovora ali uporabe podobnih načel, v skladu s katerimi so osebe v posebnih okoliščinah lahko izvzete od odgovornosti, na primer, ko s pomočjo odprtih telefonskih ali spletnih številk opravljajo dejavnosti v podporo naznanitvam primerov zlorab.

⁽¹⁾ UL L 101, 15.4.2011, str. 1.

- (18) Zavestni dostop do otroške pornografije z uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije bi moralo biti kaznivo dejanje. Oseba bi morala biti kazensko odgovorna za namerno vstopanje na spletna mesta z otroško pornografijo, če je za to slikovno gradivo vedela. Kazni se ne bi smele izrekati osebam, ki so na spletno mesto z otroško pornografijo vstopile nenamerno. Na to, da je navedeno kaznivo dejanje storjeno z namenom, se lahko sklepa predvsem zaradi dejstva, da je ponavljajoče ali storjeno s pomočjo storitve v zameno za plačilo.
- (19) Pridobivanje otrok za spolne namene je grožnja, ki ima v zvezi z spletom specifične lastnosti, saj splet uporabnikom omogoča anonimnost brez primere in s tem možnost prikrivanja identitete in osebnih lastnosti, kot je recimo starost. Istočasno države članice priznavajo, da je pomemben tudi boj proti pridobivanju otrok izven spleta, zlasti kadar pridobivanje ne poteka s pomočjo informacijske in komunikacijske tehnologije. Države članice se spodbujajo h določitvi kaznivosti dejanja pridobivanja otrok za spolne namene s storilcem v prisotnosti ali bližini otroka, na primer v obliki posebnega pripravljalnega dejanja, poskusa kaznivega dejanja iz te direktive ali v obliki spolne zlorabe. Ne glede na to, kakšna pravna rešitev se izbere za določitev kaznivosti pridobivanja otrok izven spleta, bi morale države članice na možen način zagotoviti pregon storilcev.
- (20) Ta direktiva ne ureja politik držav članic v zvezi s sporazumnimi spolnimi dejanji, ki lahko vključujejo otroke in ki se lahko štejejo za običajno spoznavanje spolnosti v okviru človeškega razvoja, ob upoštevanju različnih kulturnih in pravnih tradicij ter novih oblik vzpostavljanja in ohranjanja odnosov med otroki in mladostniki, vključno z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami. Te politike ne spadajo v področje uporabe te direktive. Države članice, ki uporabijo možnosti urejanja iz te direktive, s tem le izvršujejo svoje pristojnosti.
- (21) Države članice bi morale v svojih nacionalnih predpisih predvideti določbe o obteževalnih okoliščinah v skladu z določbami veljavnih predpisov svojega pravnega sistema glede obteževalnih okoliščin. Zagotoviti bi morale, da jih sodniki lahko upoštevajo ob izrekanju kazni storilcem kaznivih dejanj, čeprav jih niso zavezani upoštevati. Kadar te obteževalne okoliščine zaradi narave določenega kaznivega dejanja niso bistvene, državam članicam teh okoliščin v svoji zakonodaji ni treba predvideti. Na nacionalni ravni bi morala biti izdelana ocena o tem, ali so obteževalne okoliščine, predvidene v tej direktivi, bistvene za vsako kaznivo dejanje iz te direktive.
- (22) Duševna ali telesna nezmožnost iz te direktive bi morala vključevati tudi stanje telesne ali duševne nezmožnosti, ki jo povzroči vpliv prepovedanih drog in alkohola.
- (23) V boju proti spolnemu izkoriščanju otrok bi bilo treba v celoti uporabiti obstoječe instrumente za zaseg in zaplenbo premoženjskih koristi, pridobljenih s kaznivim dejanjem, kot so Konvencija Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu ter njeni protokoli, Konvencija Sveta Evrope o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem iz leta 1990, Okvirni sklep Sveta 2001/500/PNZ z dne 26. junija 2001 o pranju denarja, identifikaciji, sledenju, zamrznitvi, zasegu in zaplembi pripomočkov za kazniva dejanja in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem ⁽¹⁾ ter Okvirni sklep Sveta 2005/212/PNZ z dne 24. februarja 2005 o zaplembi premoženjske koristi, pripomočkov in premoženja, ki so povezani s kaznivimi dejanji ⁽²⁾. Spodbujati bi bilo treba uporabo zaseženih in zaplenjenih sredstev in premoženjskih koristi, pridobljenih s kaznivimi dejanji iz te direktive za podporo pri pomoči in zaščiti žrtev.
- (24) Treba bi se bilo izogibati sekundarni viktimizaciji žrtev kaznivih dejanj iz te direktive. V državah članicah, kjer sta v skladu z nacionalnim kazenskim pravom prostitucija ali pojavljanje v pornografiji kaznivi dejanji, bi bilo treba omogočiti, da se v skladu s tem pravom zadevnega otroka ne preganja ali kaznuje, če je ta dejanja storil kot žrtev spolnega izkoriščanja ali če je bil prisiljen sodelovati v otroški pornografiji.
- (25) Ta direktiva kot instrument približevanja kazenskega prava predvideva višine kazni, ki bi se morale uporabljati brez vpliva na konkretne kazenske politike držav članic v zvezi z mladoletnimi storilci kaznivih dejanj.
- (26) Preiskovanje kaznivih dejanj in vlaganje obtožnic v kazenskih postopkih bi bilo treba poenostaviti z namenom upoštevanja stiske otrok žrtev ob naznanitvah kaznivih dejanj spolne zlorabe in anonimnosti storilcev kaznivih dejanj na spletu. Da bi zagotovili uspešno preiskovanje in pregon kaznivih dejanj iz te direktive, njuna uvedba načeloma ne bi smela biti odvisna od tega, ali je žrtev oziroma njen zastopnik kaznivo dejanje naznanil oziroma od tega, ali je storilec kaznivega dejanja bil obdolžen. Zadostno dolžino obdobja kazenskega pregona bi bilo treba določiti v skladu z nacionalno zakonodajo.
- (27) Odgovornim za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj iz te direktive bi morala biti dostopna učinkovita preiskovalna orodja. Ta orodja bi lahko vključevala prestrezanje komunikacij, tajno nadzorovanje, vključno z

⁽¹⁾ UL L 182, 5.7.2001, str. 1.

⁽²⁾ UL L 68, 15.3.2005, str. 49.

elektronskim nadzorom, spremljanje bančnih računov in druge finančne preiskave, zlasti ob upoštevanju načela sorazmernosti ter narave in teže preiskovanih kaznivih dejanj. Kadar je to primerno in v skladu z nacionalnim pravom, bi morala ta orodja vključevati tudi možnost, da organi kazenskega pregona uporabijo prikrito identiteto na spletu.

- (28) Države članice bi morale spodbujati vse osebe, ki za kazniva dejanja spolnega izkoriščanja ali spolne zlorabe otrok vedo ali sumijo, da jih naznanijo pristojnim službam. Posamezne države članice so odgovorne za določitev pristojnih organov, katerim se lahko naznanijo takšna dejstva ali sumi. Ti pristojni organi ne bi smeli biti le službe za zaščito otrok ali zadevne socialne službe. Z zahtevo po utemeljenem sumu v dobri veri bi morali preprečiti uporabljanje navedene določbe za podajanje zlonamernih naznanitev, temelječih na povsem izmišljenih ali neresničnih dejstvih.
- (29) Pravila o sodni pristojnosti je treba spremeniti in zagotoviti, da v Uniji storilec kaznivih dejanj spolne zlorabe ali spolnega izkoriščanja otrok grozi pregon, tudi če kazniva dejanja storijo izven Unije, zlasti v okviru tako imenovanega spolnega turizma. Otroški spolni turizem je treba razumeti kot kaznivo dejanje ene ali več oseb, ki spolno izkoriščajo otroke, ko iz svojega običajnega okolja potujejo v kraj v tujini, kjer imajo spolne stike z otroki. Kadar je kraj otroškega spolnega turizma izven Unije, bi bilo treba države članice spodbujati k boju proti spolnemu turizmu s povečanjem vzajemne pomoči ali prenosa postopkov, sodelovanja s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami s pomočjo nacionalnih in mednarodnih instrumentov, vključno z dvostranskimi ali večstranskimi sporazumi o izročitvi. Države članice bi morale spodbujati odprti dialog in komunikacijo z državami izven Unije, da bi v skladu z ustrežno nacionalno zakonodajo bila zagotovljena možnost pregona storilcev kaznivih dejanj, ki zaradi otroškega spolnega turizma potujejo čez meje Unije.
- (30) Ukrepe za zaščito otrok žrtev je treba sprejeti v njihovem najboljšem interesu ob upoštevanju potreb otrok. Otroci žrtve bi morali imeti enostaven dostop do pravnih sredstev ter ukrepov za obravnavo navzkrižja interesov, če do spolne zlorabe ali spolnega izkoriščanja otroka pride v družini. Kadar je v kazenski preiskavi ali postopku otroku treba dodeliti posebnega zastopnika, lahko kot posebni zastopnik nastopa tudi pravna oseba, institucija ali organ. Poleg tega je treba otroke žrtve, ki o svojem primeru obvestijo pristojne organe, izvzeti od kaznovanja, na primer na podlagi nacionalne zakonodaje o prostituciji. Otroci žrtve, kolikor je to mogoče, ne smejo imeti dodatnih travm zaradi zaslišanj ali vizualnih stikov s storilci kaznivih dejanj v okviru sodelovanja v kazenskem postopku. Dobro razumevanje otrok in njihovega obnašanja, ko so izpostavljeni travmatičnim izkušnjam, bo pripomoglo k zagotavljanju kakovostnega dokazovanja in zmanjšanju stresa, ki so mu otroci izpostavljeni pri izvajanju potrebnih ukrepov.
- (31) Države članice bi morale preučiti možnosti takojšnje in dolgoročne pomoči otrokom žrtvam. Vsaka škoda, ki jo otroku povzročita dejanji spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja, je pomembna in jo je treba obravnavati. Zaradi narave škode, ki jo povzročita dejanji spolne zlorabe ali spolnega izkoriščanja, je treba tako pomoč zagotavljati kolikor je potrebno za otrokovo fizično in psihološko okrevanje in če je to potrebno, se pomoč nadaljuje v odraslost. Pomoč in svetovanje bi bilo treba nuditi tudi staršem ali skrbnikom otrok žrtev, če niso osumljeni zadevnega kaznivega dejanja, da bi se jim pomagalo podpirati otroka žrtev med postopki.
- (32) Okvirni sklep 2001/220/PNZ določa sistem pravic žrtev v kazenskem postopku, vključno s pravico do varstva in odškodnine. Poleg tega bi bilo treba zagotoviti, da imajo otroci, ki so žrtve dejanj spolne zlorabe, spolnega izkoriščanja ali otroške pornografije, dostop do pravnega svetovanja in v skladu z vlogo žrtve v zadevnem pravosodnem sistemu, do pravnega zastopanja, vključno za namen uveljavljanja odškodnine. Takšno pravno svetovanje in zastopanje bi lahko zagotovili tudi pristojni organi s ciljem uveljavljanja odškodnine od države. Namen pravnega svetovanja je žrtvam omogočiti dostop do informacij in jim svetovati o njihovih možnostih. Pravno svetovanje bi morala opravljati oseba, ki po izobrazbi ni nujno pravnik, je pa bila ustrezno pravno usposobljena. Pravno svetovanje in v skladu z vlogo žrtve v ustreznem pravosodnem sistemu, pravno zastopanje bi moralo biti brezplačno vsaj v primeru, ko žrtev nima zadostnih finančnih sredstev, in to v skladu z notranjimi postopki držav članic.
- (33) Države članice bi morale sprejeti ukrepe za preprečevanje ali prepoved dejanj, povezanih s spodbujanjem spolne zlorabe otrok in otroškega spolnega turizma. Predvideli bi lahko različne preventivne ukrepe, kot so na primer oblikovanje in spodbujanje kodeksa ravnanja in samo-regulativnih mehanizmov v turistični industriji, vzpostavitve etičnega kodeksa ali oznak kakovosti za turistične organizacije, ki se borijo proti otroškemu spolnemu turizmu ali so uvedle jasno politiko preprečevanja otroškega spolnega turizma.

- (34) Države članice bi morale oblikovati oziroma okrepiti politike za preprečevanje dejanj spolnega izkoriščanja in spolne zlorabe otrok, vključno z ukrepi za odvracanje in zmanjšanje povpraševanja, ki spodbuja vse oblike spolnega izkoriščanja otrok, ter ukrepi za zmanjšanje tveganja, da otroci postanejo žrtve in sicer na podlagi dejavnosti obveščanja in osveščenosti ter programov izobraževanja in raziskav. Pri takih pobudah bi morale države članice sprejeti pristop, temelječ na pravicah otroka. Posebej pazljivo je treba zagotoviti, da so kampanje za povečanje osveščenosti, ki so namenjene otrokom, primerne in dovolj razumljive. Preučiti je treba možnost vzpostavitve odprtih telefonskih linij ali linij za pomoč.
- (35) Glede sistema za prijavo spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok in pomoči otrokom, ki to potrebujejo, bi bilo treba spodbujati odprte telefonske številke in sicer številko 116 000 za pogrešane otroke, številko 116 006 za žrtve kaznivih dejanj in številko 116 111 za otroke, kakor je določeno z Odločbo Komisije št. 2007/116/ES z dne 15. februarja 2007 o rezervaciji nacionalnega območja oštevilčenja, ki se začne z 116, za usklajene številke za usklajene storitve z družbeno vrednostjo⁽¹⁾, ter upoštevati izkušnje, pridobljene iz njihove uporabe.
- (36) Strokovnjaki, za katere je verjetno, da bodo prišli v stik z otroki, žrtvami spolnega izkoriščanja in spolnih zlorab, bi morali biti ustrezno usposobljeni za prepoznavanje takih žrtev in za ravnanje z njimi. Kadar obstaja verjetnost stika z otroki žrtvami bi bilo treba spodbujati usposabljanje naslednjih kategorij: policisti, državni tožilci, odvetniki, sodniki in sodni uradniki, osebje, ki se ukvarja z varstvom otrok in zdravstvenim varstvom, lahko pa to vključuje tudi druge skupine oseb, za katere je verjetno, da bodo pri svojem delu prišle v stik z otroki žrtvami spolnega izkoriščanja ali spolnih zlorab.
- (37) Da bi preprečili dejanja spolnega izkoriščanja in spolne zlorabe otrok, bi morali storilec kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost predlagati sodelovanje v intervencijskih programih ali ukrepih. Ti intervencijski programi ali ukrepi bi morali biti široko zastavljeni in prilagodljivi ter se osredotočiti na zdravstvene in psiho-socialne vidike, obenem pa bi bili neobvezni. Ti intervencijski programi ali ukrepi ne vplivajo na intervencijske programe ali ukrepe, ki jih nalagajo pristojni pravosodni organi.
- (38) Intervencijski programi ali ukrepi niso samodejna pravica. Država članica odloči, kateri intervencijski programi ali ukrepi so ustrezni.
- (39) Da se prepreči in zmanjša povratništvo, bi bilo treba storilce kaznivih dejanj oceniti glede na nevarnost, ki jo predstavljajo in glede na morebitno tveganje ponovitve kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost otrok. Ureditev podrobnosti v zvezi s to oceno, kot so vrsta organa, ki bi moral biti pristojen za odredbo in izvedbo ocene, trenutek med kazenskim postopkom ali po njem, ko naj se ocena izvede, pa tudi ureditev podrobnosti o učinkovitih intervencijskih programih ali ukrepih, ki bi se naj zagotovili po tej oceni, bi morala biti skladna z notranjimi postopki držav članic. Zaradi istega cilja, preprečiti in zmanjšati povratništvo, bi bilo treba storilec kaznivih dejanj omogočiti tudi sodelovanje v učinkovitih prostovoljnih intervencijskih programih ali ukrepih. Ti intervencijski programi ali ukrepi se ne bi smeli prekrivati z nacionalnimi sistemi za zdravljenje oseb z duševno prizadetostjo.
- (40) Kadar je glede na nevarnost, ki jo predstavljajo storilci kaznivih dejanj in morebitno tveganje ponovitve kaznivega dejanja primerno, bi bilo treba obsojenim storilec kaznivih dejanj začasno ali trajno preprečiti izvajanje vsaj tistih poklicnih dejavnosti, ki vključujejo neposredne in redne stike z otroki. Kadar delodajalci zaposlujejo na delovna mesta, ki vključujejo neposredne in redne stike z otroki, imajo pravico biti obveščeni o obstoječih dokončnih obsodbah za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost otrok, vpisanih v kazensko evidenco, ali o obstoječih prepovedih opravljanja poklica. Za namene te direktive bi izraz „delodajalec“ moral pomeniti tudi osebe, ki vodijo prostovoljske organizacije na področju varstva oziroma nege otrok, kjer imajo zaposleni neposredne in redne stike z otroki. Način, kako je taka informacija podana, na primer z dostopom do zadevne osebe in natančno vsebino takih informacij, pomen organiziranih prostovoljskih dejavnosti ter pojem neposrednih in rednih stikov z otroki bi bilo treba opredeliti v skladu z nacionalnim pravom.
- (41) Ta direktiva upošteva dejstvo, da imajo do kazenskih evidenc dostop le pristojni organi ali zadevna oseba, pri tem pa so ustrezno upoštevane tudi razlike v pravni tradiciji držav članic. Direktiva ne nalaga obveznosti sprememb nacionalnih sistemov ureditve kazenskih evidenc ali način dostopanja do njih.
- (42) Namen direktive ni usklajevanje pravil glede privolitve zadevne osebe ob izmenjavi informacij iz kazenskih evidenc, torej ali je treba privolitev te osebe zahtevati ali ne. Ne glede na to, ali se v skladu s pravili iz nacionalne zakonodaje privolitev mora zahtevati ali ne, direktiva ne nalaga obveznosti sprememb s tem povezane nacionalne zakonodaje in nacionalnih postopkov.

⁽¹⁾ UL L 49, 17.2.2007, str. 30.

- (43) Države članice lahko preučijo možnost sprejetja drugih upravnih ukrepov za storilce kaznivih dejanj iz te direktive, kot na primer ukrep registracije v evidenci storilcev spolnih deliktov. Za dostop do teh evidenc bi morale veljati omejitve, skladne z nacionalnimi ustavnimi načeli in veljavnimi standardi varstva podatkov, na primer z omejitvijo dostopa na pravosodne organe oziroma organe odkrivanja in pregona.
- (44) Države članice se spodbuja, naj v sodelovanju s civilno družbo oblikujejo mehanizme za zbiranje podatkov ali središča na nacionalni ali lokalni ravni za namene opazovanja in ocenjevanja pojava spolnega zlorabljanja in spolnega izkoriščanja otrok. Da bi lahko pravilno ocenili rezultate ukrepov za preprečevanje spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok in otroške pornografije, bi morala Unija še naprej razvijati svoje delo na osnovi takšnih metodologij in metod za zbiranje podatkov, ki bi omogočale primerljivo statistiko.
- (45) Države članice bi morale ustrezno ukrepati za vzpostavitev informacijskih služb, ki bi zagotavljale informacije o prepoznavanju znakov spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja.
- (46) Otroška pornografija, ki zajema podobe spolne zlorabe otroka, je posebna vrsta vsebine, ki ne pomeni izražanja mnenja. Za boj proti otroški pornografiji je nujno treba storilecem kaznivih dejanj otežiti nalaganje takih vsebin na javno dostopni splet in tako zmanjšati obtok gradiva zlorabe otrok. Zato so potrebni ukrepi odstranitve teh vsebin pri viru in prijete okrivljenih proizvajanja, razširjanja ali prenašanja podob spolne zlorabe otrok s spleta. V podporo prizadevanjem Unije v boju proti otroški pornografiji, bi morale države članice po najboljših močeh sodelovati s tretjimi državami in tako skušati odstraniti tovrstne vsebine s strežnikov na svojem ozemlju.
- (47) Vendar odstranjevanje tovrstnih vsebin pri viru kljub prizadevanjem ni vedno mogoče, kadar se izvirno gradivo ne nahaja v Uniji, bodisi ker država, v kateri so strežniki, ni pripravljena sodelovati ali ker je postopek za odstranitev gradiva v zadevni državi posebej dolg. Zato bi bilo mogoče vzpostaviti tudi mehanizme za preprečevanje dostopa z ozemlja Unije do spletnih strani, za katere je ugotovljeno, da vsebujejo ali razširjajo otroško pornografijo. Ukrepi, ki jih države članice sprejmejo v skladu s to direktivo za odstranitev otroške pornografije, po potrebi pa tudi za blokiranje spletnih strani, ki jo vsebujejo, temeljijo na različnih vrstah javnega delovanja, zakonodajnem, ne-zakonodajnem, pravosodnem ali drugem. Ob tem ta direktiva ne posega v prostovoljno ukrepanje spletnih panog za preprečitev zlorabe njenih storitev ali v podporo držav članic takšnemu delovanju. Ne glede na podlago ukrepanja bi morale države članice zagotoviti ustrezno raven pravne varnosti in predvidljivosti za uporabnike in ponudnike storitev. Vzpostaviti in okrepiti je treba sodelovanje med organi javne uprave, tako zaradi odstranjevanja vsebin zlorabe otrok kot zaradi preprečevanja dostopa do teh vsebin, zlasti za zagotovitev popolnosti nacionalnih seznamov spletnih strani, ki vsebujejo otroško pornografijo in v izognitev podvajanja dela. Pri vseh teh ukrepih je treba upoštevati pravice končnih uporabnikov, obstoječe pravne in pravosodne postopke ter skladnost z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in Listino Evropske unije o temeljnih pravicah. V okviru programa za varnejši splet je bilo vzpostavljeno omrežje odprtih telefonskih števil, katerega namen je zbirati informacije ter zagotoviti pokritost in izmenjavo poročil o glavnih vrstah nezakonitih spletnih vsebin.
- (48) Cilj te direktive so spremembe in razširitev področja uporabe določb Okvirnega sklepa 2004/68/PNZ. Ker so spremembe vsebinske in jih je veliko, bi bilo treba navedeni okvirni sklep za države članice, ki sodelujejo pri sprejemanju te direktive, zaradi jasnosti v celoti nadomestiti.
- (49) Ker države članice same ne morejo zadovoljivo doseči cilja te direktive, namreč boja proti spolni zlorabi, spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji in ga je zaradi obsega in učinkov lažje doseči na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. Skladno z načelom sorazmernosti iz istega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za uresničitev navedenega cilja.
- (50) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in načela, priznana zlasti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, predvsem človekovo dostojanstvo, prepoved mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, otrokove pravice, pravico do svobode in varnosti, pravico do svobode izražanja in obveščanja, pravico do varstva osebnih podatkov, pravico do učinkovitega pravnega sredstva in poštenega sojenja ter načeli zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni. Namen te direktive je zagotovitev spoštovanja navedenih pravic in načel v celoti in jo je treba ustrezno izvajati.

- (51) V skladu s členom 3 Protokola (št. 21) o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, sta Združeno kraljestvo in Irska uradno izrazila željo po sodelovanju pri sprejetju in uporabi te direktive.
- (52) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola (št. 22) o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Vsebina

Ta direktiva določa minimalna pravila glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij na področju spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok, otroške pornografije in pridobivanja otrok za spolne namene. Prav tako uvaja določbe za okrepitev preprečevanja tovrstnih kaznivih dejanj in zaščite žrtev teh dejanj.

Člen 2

Opredelitve pojmov

Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „otrok“ pomeni osebo do 18 let starosti;
- (b) „starost, ko oseba lahko pristane na spolnost“ pomeni starost, pod katero je v skladu z nacionalnim pravom prepovedano sodelovanje v spolnih dejanjih z otrokom;
- (c) „otročka pornografija“ pomeni:
- (i) vsako gradivo, ki vizualno prikazuje otroka v dejanskem ali simuliranem spolnem aktu;
 - (ii) vsakršno prikazovanje spolnih organov otroka predvsem za spolne namene;
 - (iii) vsako gradivo, ki vizualno prikazuje katero koli osebo, ki je videti kot otrok, v dejanskem ali simuliranem spolnem aktu, ali vsakršno prikazovanje spolnih organov osebe, ki je videti kot otrok, predvsem za spolne namene; ali
 - (iv) realistične podobe otroka v spolnem aktu ali realistične podobe spolnih organov otroka predvsem za spolne namene;
- (d) „otročka prostitucija“ pomeni vključitev otroka v spolna dejanja, za katera je izplačan ali obljubljen denar ali druga

oblika plačila ali nadomestila v zameno za otrokovo sodelovanje v spolnih dejanjih, ne glede na to, ali se to plačilo, obljuba ali nadomestilo da otroku ali tretji osebi;

- (e) „pornografska predstava“ pomeni prikazovanje za publiko v živo, tudi z uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije:
- (i) otroka, ki je vključen v dejansko ali simulirano spolno dejanje, ali
 - (ii) otrokovih spolnih organov predvsem za spolne namene;
- (f) „pravna oseba“ pomeni subjekt, ki ima v skladu s pravom, ki se uporablja, status pravne osebe, razen državnih organov ali organov javne uprave, ki izvršujejo državno oblast, in javnih mednarodnih organizacij.

Člen 3

Kazniva dejanja spolne zlorabe

1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da so naklepna dejanja iz odstavkov 2 do 6 kazniva.
2. Kdor povzroči, da je otrok, ki še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, v spolne namene priča spolnemu dejanju, tudi če mu pri tem dejanju ni treba sodelovati, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zapora, vendar ne manj kot eno leto zapora.
3. Kdor povzroči, da je otrok, ki še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, v spolne namene priča spolni zlorabi, tudi če mu pri tem dejanju ni treba sodelovati, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zapora, vendar ne manj kot dve leti zapora.
4. Kdor sodeluje v spolnem dejanju z otrokom, ki še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zapora, vendar ne manj kot pet let zapora.
5. Kdor sodeluje v spolnem dejanju z otrokom ob:
 - (i) zlorabi priznanega položaja zaupanja, avtoritete ali vpliva nad otrokom, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zapora, vendar ne manj kot osem let zapora, če otrok še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, in ne manj kot tri leta zapora, če je ta starost dopolnjena; ali
 - (ii) zlorabi posebej ranljivega položaja otroka, zlasti zaradi duševne ali telesne motnje ali zaradi odvisnosti od drugih, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zapora, vendar ne manj kot osem let zapora, če otrok še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, in ne manj kot tri leta zapora, če je ta starost dopolnjena; ali

(iii) uporabi prisile, sile ali grožnje, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot 10 let zavora, če otrok še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, in ne manj kot pet let zavora, če je ta starost dopolnjena.

6. Kdor otroka sili ali prisili v spolno dejanje s tretjo osebo ali mu s tem namenom grozi, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot 10 let zavora, če otrok še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, in ne manj kot pet let zavora, če je ta starost dopolnjena.

Člen 4

Kazniva dejanja spolnega izkoriščanja

1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da so naklepna dejanja iz odstavkov 2 do 7 kazniva.

2. Kdor povzroči sodelovanje otroka v pornografski predstavi, ali ga k takšnemu sodelovanju napeljuje, bodisi zaradi ustvarjanja dobička ali drugega izkoriščanja otroka v te namene, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot pet let zavora, če otrok še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, in ne manj kot dve leti zavora, če je ta starost dopolnjena.

3. Kdor otroka sili ali prisili k sodelovanju v pornografski predstavi ali mu s tem namenom grozi, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot osem let zavora, če otrok še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, in ne manj kot pet let zavora, če je ta starost dopolnjena.

4. Kdor zavestno obišče pornografsko predstavo, v kateri sodelujejo otroci, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot dve leti zavora, če otrok še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, in ne manj kot eno leto zavora, če je ta starost dopolnjena.

5. Kdor povzroči sodelovanje otroka v otroški prostituciji ali ga k temu dejanju napeljuje, bodisi zaradi ustvarjanja dobička ali kakršnega koli drugega izkoriščanja otroka v te namene, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot osem let zavora, če otrok še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, in ne manj kot pet let zavora, če je ta starost dopolnjena.

6. Kdor otroka sili ali prisili v otroško prostitucijo, ali mu s tem namenom grozi, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot 10 let zavora, če otrok še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, in ne manj kot pet let zavora, če je ta starost dopolnjena.

7. Kdor sodeluje v spolnem dejanju z otrokom s pomočjo otroške prostitucije, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot pet let zavora, če otrok še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, in ne manj kot dve leti zavora, če je ta starost dopolnjena.

Člen 5

Kazniva dejanja v zvezi z otroško pornografijo

1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da so protipravno storjena naklepna dejanja iz odstavkov 2 do 6 kazniva.

2. Kdor pridobi ali ima otroško pornografijo, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot eno leto zavora.

3. Kdor zavestno pridobi dostop do otroške pornografije z uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot eno leto zavora.

4. Kdor dostavi, razpošlje ali posreduje otroško pornografijo, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot dve leti zavora.

5. Kdor ponudi, preskrbi ali omogoči dostop do otroške pornografije, se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot dve leti zavora.

6. Kdor proizvede otroško pornografijo se lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot tri leta zavora.

7. Vsaka država članica lahko določi, ali se ta člen uporablja tudi za primere otroške pornografije iz člena 2(c)(iii), v katerih je oseba, ki je videti kot otrok, v času prikazovanja dejansko stara 18 let ali več.

8. Vsaka država članica lahko določi, ali se odstavka 2 in 6 tega člena uporabljata za primere, v katerih je ugotovljeno, da ima tisti, ki je proizvedel pornografsko gradivo, opredeljeno v členu 2(c)(iv), to gradivo izključno za svoje zasebne namene in pod pogoji, da za izdelavo ni uporabil pornografskega gradiva, kot je opredeljeno v členu 2(c)(i),(ii) ali (iii) ter da to dejanje ne predstavlja tveganja razširjanja gradiva.

Člen 6

Pridobivanje otrok za spolne namene

1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se naklepno dejanje odrasle osebe, ki z uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije nagovarja otroka, ki še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, k srečanju z namenom storitve kaznivega dejanja iz člena 3(4) ali člena 5(6) in temu nagovarjanju sledijo še druga materialna dejanja, ki imajo za posledico srečanje, lahko kaznuje z najvišjo kaznijo zavora, vendar ne manj kot eno leto zavora.

2. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da je poskus storitve kaznivega dejanja iz člena 5(2) in (3), kadar odrasla oseba z uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije nagovarja otroka, ki še ni dopolnil starosti, ko lahko pristane na spolnost, k zagotovitvi otroške pornografije v kateri bi bil prikazan, kazniv.

Člen 7

Napeljevanje, pomoč in podpiranje ter poskus

1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da je napeljevanje k storitvi kaznivih dejanj iz členov 3 do 6, kakor tudi pomoč in podpiranje pri njihovi storitvi, kaznivo.

2. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da je poskus storitve kaznivih dejanj iz člena 3(4), (5) in (6), člena 4(2), (3), (5), (6) in (7) ter člena 5(4), (5) in (6) kazniv.

Člen 8

Sporazumna spolna dejanja

1. Države članice lahko določijo ali se člen 3(2) in (3) uporablja za sporazumna spolna dejanja med vrstniki, ki so si blizu po starosti in stopnji psihičnega in fizičnega razvoja ali zrelosti pod pogojem, da navedena dejanja ne vključujejo zlorabe.

2. Države članice lahko določijo ali se člen 4(4) uporablja za pornografsko predstavo v okviru sporazumnih odnosov, kadar je otrok dosegel starost, ko lahko pristane na spolnost, ali med vrstniki, ki so si blizu po starosti in stopnji psihičnega in fizičnega razvoja in zrelosti pod pogoji, da navedena dejanja ne vključujejo zlorabe ali izkoriščanja ter da za to pornografsko predstavo ni bil izplačan denar ali druga oblika plačila ali nadomestila.

3. Države članice lahko določijo ali se člen 5(2) in (6) uporablja za osebe, ki pridobijo, imajo ali proizvedejo gradiva otroške pornografije z otroki v starosti, ko lahko pristanejo na spolnost pod pogoji, da je ta gradiva pridobila, jih ima ali jih je proizvedla s soglasjem teh otrok in izključno za zasebno uporabo udeleženih ter da dejanja ne vključujejo zlorab.

Člen 9

Obteževalne okoliščine

Kolikor navedene okoliščine še niso elementi kaznivih dejanj iz členov 3 do 7, države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da so pri teh kaznivih dejanjih obteževalne okoliščine v skladu z ustreznimi določbami nacionalnega prava lahko naslednje:

(a) kaznivo dejanje je bilo izvršeno nad otrokom, ki je v posebej ranljivem položaju, na primer zaradi duševne ali telesne motnje ali zaradi njegove odvisnosti od drugih ali stanja duševne ali telesne nezmožnosti;

(b) kaznivo dejanje je izvršil otrokov družinski član, oseba, ki biva z otrokom, ali oseba, ki je zlorabila svoj priznani položaj zaupanja ali avtoritete;

(c) kaznivo dejanje je storilo več oseb v medsebojnem sodelovanju;

(d) kaznivo dejanje je bilo storjeno v okviru hudodelske združbe v smislu Okvirnega sklepa Sveta 2008/841/PNZ z dne 24. oktobra 2008 o boju proti organiziranemu kriminalu⁽¹⁾;

(e) storilec je bil predhodno že obsojen za enakovrstna kazniva dejanja;

(f) storilec je zavestno ali zaradi malomarnosti ogrozil otrokovo življenje; ali

(g) kaznivo dejanje je vključevalo hudo nasilje ali pa je otrok utrpel hujšo škodo.

Člen 10

Prepoved zaradi obsodb

1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se lahko fizični osebi, ki je bila obsojena zaradi storitve katerega od kaznivih dejanj iz členov 3 do 7, zaradi preprečitve tveganja ponovitve kaznivih dejanj, začasno ali trajno prepreči izvajanje vsaj poklicnih dejavnosti, ki vključujejo neposredne in redne stike z otroki.

2. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da imajo delodajalci ob zaposlitvi osebe za izvajanje poklicnih ali prostovoljnih dejavnosti, ki vključujejo neposredne in redne stike z otroki pravico, da v skladu z nacionalnim pravom in na ustrezen način, na primer na zahtevo ali od zadevne osebe, pridobijo informacije o obstoju kazenske obsodbe za kaznivo dejanje iz členov 3 do 7, vpisane v kazensko evidenco, ali o obstoju prepovedi izvajanja dejavnosti, ki vključujejo neposredne in redne stike z otroki, zaradi tovrstnih kazenskih obsodb.

3. Države članice za uporabo odstavkov 1 in 2 tega člena z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se informacije o obstoju kazenskih obsodb za kaznivo dejanje iz členov 3 do 7 ali o prepovedi opravljanja dejavnosti, ki vključujejo neposredne in redne stike z otroki, ki izhajajo iz tovrstne obsodbe, posredujejo v skladu s postopki, določenimi v Okvirnem sklepu Sveta 2009/315/PNZ z dne 26. februarja 2009 o organizaciji in vsebini izmenjave informacij iz kazenske evidence med državami članicami⁽²⁾, kadar se s privolitvijo zadevne osebe navedene informacije zahtevajo v skladu s členom 6 navedenega okvirnega sklepa.

⁽¹⁾ UL L 300, 11.11.2008, str. 42.

⁽²⁾ UL L 93, 7.4.2009, str. 23.

Člen 11

Zaseg in zaplemba

Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da so njihovi pristojni organi pooblaščen za zaseg in zaplemba sredstev in premoženjskih koristi, pridobljenih s kaznivimi dejanji iz členov 3, 4 in 5.

Člen 12

Odgovornost pravnih oseb

1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo odgovornost pravnih oseb za kazniva dejanja iz členov 3 do 7, ki jih v korist pravne osebe stori fizična oseba, samostojno ali kot del organa pravne osebe, ki ima v pravni osebi vodilni položaj kot:

- (a) zastopnik pravne osebe;
- (b) oseba, pooblaščen za odločanje v imenu pravne osebe; ali
- (c) oseba, pooblaščen za izvajanje nadzora v pravni osebi.

2. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo odgovornost pravnih oseb za dejanja podrejenih, kadar jim je zaradi pomanjkljivega nadzora ali kontrole osebe iz odstavka 1 tega člena bila omogočena izvršitev kaznivega dejanja iz členov 3 do 7 v korist te pravne osebe.

3. Odgovornost pravnih oseb na podlagi odstavkov 1 in 2 tega člena ne vpliva na kazenske postopke zaradi kaznivih dejanj iz členov 3 do 7 fizičnih oseb, bodisi storilcev bodisi napeljevalcev ali pomagačev.

Člen 13

Sankcije za pravne osebe

1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se odgovorna pravna oseba iz člena 12(1) kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi sankcijami, ki vključujejo kazenske ali ne-kazenske denarne kazni in lahko vključujejo tudi druge sankcije, kot so na primer:

- (a) izključitev iz upravičenosti do javnih ugodnosti ali pomoči;
- (b) začasno ali stalno prepoved opravljanja poslovnih dejavnosti;
- (c) uvedbo sodnega nadzora;
- (d) sodno likvidacijo; ali
- (e) začasno ali trajno zaprtje prostorov, ki so bili uporabljeni za storitev kaznivega dejanja.

2. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se odgovorna pravna oseba iz člena 12(2) kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi sankcijami ali ukrepi.

Člen 14

Izjeme od pregona ali kaznovanja za žrtve

Države članice v skladu s temeljnimi načeli svojih pravnih sistemov sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da imajo pristojni nacionalni organi diskrecijsko pravico, da otrok žrtev spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja ne preganjajo ali kaznujejo zaradi vpletenosti v kriminalnih dejavnostih, ki so jih ti otroci bili prisiljeni storiti, kot neposredno posledico dejstva, da so bili žrtve katerega izmed kaznivih dejanj iz člena 4(2), (3), (5) in (6) ter člena 5(6).

Člen 15

Preiskava in pregon

1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da za uvedbo preiskave ali pregona zaradi kaznivih dejanj iz členov 3 do 7 žrtvi ali njenemu zastopniku ni treba tega dejanja naznaniti niti podati obdolžitve ter da se kazenski postopek lahko nadaljuje, tudi če sta žrtev ali njen zastopnik pozneje svoje izjave umaknila.

2. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo možnost pregona kaznivih dejanj iz členov 3, 4(2), (3), (5), (6) in (7) ter hudega kaznivega dejanja iz člena 5(6) zaradi uporabe otroške pornografije iz člena 2(c)(i) in (ii), v obdobju po doseženi polnoletnosti žrtve, sorazmernem s težo zadevnega kaznivega dejanja.

3. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da imajo osebe, enote ali službe, pristojne za preiskave ali pregon kaznivih dejanj iz členov 3 do 7 učinkovita preiskovalna sredstva, kot so na primer sredstva, ki se uporabljajo pri organiziranem kriminalu ali v drugih primerih hudih kaznivih dejanj.

4. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo preiskovalnim enotam ali službam možnost poskusa identifikacije žrtve kaznivih dejanj iz členov 3 do 7, zlasti z analizo otroške pornografije, na primer fotografij in avdiovizualnih posnetkov, prenesenih ali danih na razpolago s sredstvi informacijskih in komunikacijskih tehnologij.

Člen 16

Naznanitev dejstva ali suma spolne zlorabe ali spolnega izkoriščanja

1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da pravila nacionalne zakonodaje o zaupnosti, ki veljajo za zaposlene, katerih glavna naloga je delo z otroki, ne predstavljajo ovir za naznanitev pristojnim službam za zaščito otrok kakršnih koli razmer, v katerih obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je otrok žrtev kaznivih dejanj iz členov 3 do 7.

2. Države članice z ustreznimi ukrepi spodbujajo vse osebe, ki v dobri veri vedo ali sumijo, da so bila storjena kazniva dejanja iz členov 3 do 7, naj o tem obvestijo pristojne službe.

Člen 17

Sodna pristojnost in koordinacija pregona

1. Države članice z ustreznimi ukrepi uvedejo svojo sodno pristojnost nad kaznivimi dejanji iz členov 3 do 7, kadar je:

- (a) kaznivo dejanje v celoti ali delno storjeno na njihovem ozemlju;
- (b) storilec njihov državljan.

2. Država članica, ki se odloči uvesti nadaljnjo sodno pristojnost za kazniva dejanja iz členov 3 do 7, ki niso storjena na njenem ozemlju, o tem obvesti Komisijo, kadar je na primer:

- (a) kaznivo dejanje storjeno zoper njenega državljana ali osebo z običajnim prebivališčem na njenem ozemlju;
- (b) kaznivo dejanje storjeno v korist pravne osebe ustanovljene na njenem ozemlju; ali
- (c) storilec kaznivega dejanja z običajnim prebivališčem na njenem ozemlju.

3. Države članice zagotovijo, da v njihovo sodno pristojnost sodijo kazniva dejanja iz členov 5 in 6, ter kolikor je potrebno, členov 3 in 7, ki so storjena z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij z dostopom na njihovem ozemlju, ne glede na to, ali se same tehnologije nahajajo na njihovem ozemlju ali ne.

4. Vsaka država članica z ustreznimi ukrepi zagotovi, da pri pregonu kaznivih dejanj iz členov 3(4), (5) in (6), člena 4(2), (3), (5), (6) in (7) ter člena 5(6) v povezavi z odstavkom 1(b) tega člena, ki niso bila storjena na ozemlju države članice, njena sodna pristojnost ni odvisna od dejstva, da se navedena dejanja v kraju, kjer so bila storjena, ne obravnavajo kot kazniva.

5. Vsaka država članica z ustreznimi ukrepi zagotovi, da je pri pregonu kaznivih dejanj iz členov 3 do 7 v povezavi z odstavkom 1(b) tega člena, ki niso bila storjena na njenem ozemlju, njena sodna pristojnost neodvisna od pogoja, da se

pregon lahko začne le na podlagi naznanitve žrtve kaznivega dejanja v kraju, kjer je bilo storjeno ali države, v kateri je bilo kaznivo dejanje storjeno.

Člen 18

Splošne določbe o ukrepih za pomoč in podporo otrokom žrtvam ter za njihovo zaščito

1. Otrokom žrtvam kaznivih dejanj iz členov 3 do 7 se zagotovi pomoč, podpora in zaščita v skladu s členoma 19 in 20 ob upoštevanju najboljših interesov otroka.

2. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se otroku zagotovi pomoč in podpora takoj, ko pristojni organi utemeljeno sumijo, da je morebiti zoper otroka bilo storjeno kaznivo dejanje iz členov 3 do 7.

3. Države članice zagotovijo, da se žrtev kaznivega dejanja iz členov 3 do 7, katere starost je negotova in za katero se upravičeno domneva, da je otrok, do ugotovitve njene starosti šteje za otroka in ima zato takojšen dostop do pomoči, podpore in zaščite v skladu s členoma 19 in 20.

Člen 19

Pomoč in podpora otrokom žrtvam

1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da sta otrokom žrtvam zagotovljena pomoč in podpora pred kazenskim postopkom, med tem postopkom ter ustrezno obdobje po zaključku tega postopka, da bi se jim omogočilo uveljavljanje pravic iz Okvirnega sklepa 2001/220/PNZ ter iz te direktive. Države članice ukrepejo zlasti vse potrebno za zagotovitev zaščite otrok, ki naznanijo primere zlorab v krogu svoje družine.

2. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da pomoč in podpora otroku žrtvi nista pogojeni z njegovo pripravljenostjo sodelovati v kazenski preiskavi, pri pregonu ali sojenju.

3. Države članice z ustreznimi ukrepi po oceni posebnih okoliščin vsakega posameznega otroka žrtve zagotovijo sprejetje posebnih ukrepov pomoči in podpore otrokom žrtvam pri uveljavljanju pravic iz te direktive, ob upoštevanju otrokovih pogledov, potreb in skrbi.

4. Otroci žrtve kaznivih dejanj iz členov 3 do 7 so posebej ranljive žrtve v skladu s členom 2(2), členom 8(4) in členom 14(1) Okvirnega sklepa 2001/220/PNZ.

5. Kadar je mogoče, države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo pomoč in podporo družini otroka žrtve pri uživanju pravic iz te direktive, če se družina nahaja na ozemlju držav članic. Kadar je mogoče, države članice ustrezno za družine otroka žrtve uporabljajo zlasti člen 4 Okvirnega sklepa 2001/220/PNZ.

Člen 20

Zaščita otrok žrtev v kazenskih preiskavah in postopkih

1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da v kazenskih preiskavah in postopkih v skladu z vlogo žrtve v ustreznem pravosodnem sistemu pristojni organi otroku žrtvi dodelijo posebnega zastopnika, če so po nacionalnem pravu nosilci starševske odgovornosti izključeni iz kazenskega postopka zaradi navzkrižja interesov med starši in otrokom žrtvijo ali če otrok nima spremstva ali je ločen od svoje družine.

2. Države članice zagotovijo, da imajo otroci žrtve nemudoma dostop do pravnega svetovanja in v skladu z vlogo žrtve v ustreznem pravosodnem sistemu do pravnega zastopanja, vključno zaradi uveljavljanja odškodnine. Pravno svetovanje in zastopanje je brezplačno, če žrtev nima dovolj finančnih sredstev.

3. Države članice brez vpliva na pravice obrambe v kazenskih preiskavah kaznivih dejanj in postopkih iz členov 3 do 7 z ustreznimi ukrepi zagotovijo:

- (a) da se zaslišanja z otrokom žrtvijo izvedejo brez neupravičenega odlašanja, potem ko so bili pristojni organi obveščeni o dejstvih;
- (b) da zaslišanja otroka žrtve po potrebi potekajo v prostorih, ki so zasnovani ali prilagojeni za ta namen;
- (c) da zaslišanja otroka žrtve opravijo strokovnjaki, usposobljeni za te namene, ali se ta zaslišanja izvedejo z njihovo pomočjo;
- (d) da vsa zaslišanja z otrokom žrtvijo opravijo iste osebe, če je to mogoče in kadar je to primerno;
- (e) da je število zaslišanj čim manjše in da se opravijo le, če so nujno potrebna za namene kazenskih preiskav ali kazenskih postopkov;
- (f) da lahko otroka žrtve spremlja njegov pravni zastopnik ali po potrebi odrasla oseba po njegovi izbiri, razen če je bila v povezavi s to osebo sprejeta utemeljena odločitev, ki temu nasprotuje.

4. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da je v preiskavi kaznivih dejanj iz členov 3 do 7 mogoče avdiovizualno posneti vsa zaslišanja otrok žrtev ali po potrebi

zaslišanja, v katerih kot priča nastopa otrok, in da je mogoče ta avdiovizualno posneta zaslišanja v sodnih postopkih predložiti kot dokaze v skladu z nacionalnimi pravili.

5. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se lahko v kazenskih postopkih zaradi kaznivih dejanj iz členov 3 do 7 zahteva:

- (a) izključitev javnosti na zaslišanju;
- (b) da je otrok žrtev zaslišan v odsotnosti, zlasti z uporabo ustreznih komunikacijskih tehnologij.

6. Države članice z ustreznimi ukrepi, če so v interesu otrok žrtev in ob upoštevanju drugih prevladujočih interesov, zaščitijo zasebnost, identiteto in podobo otrok žrtev ter preprečijo javno razširjanje kakršnih koli informacij, na podlagi katerih bi jih lahko identificirali.

Člen 21

Ukrepi zoper oglaševanje priložnosti za zlorabo in otroškega spolnega turizma

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za preprečitev ali prepoved:

- (a) širjenja gradiva, ki oglašuje možnost storitve kaznivih dejanj iz členov 3 do 6; in
- (b) organizacije potovanj v komercialne ali nekomercialne namene zaradi storitve kaznivih dejanj iz členov 3 do 5.

Člen 22

Preventivni intervencijski programi ali ukrepi

Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da imajo osebe v strahu, da bi lahko zagrešile kazniva dejanja iz členov 3 do 7 potreben dostop do učinkovitih intervencijskih programov ali ukrepov, namenjenih oceni in preprečevanju tveganja za storitev takih kaznivih dejanj.

Člen 23

Preprečevanje

1. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, kot sta izobraževanje in usposabljanje, za zmanjšanje in odvratanje od povpraševanja, ki spodbuja vse oblike spolnega izkoriščanja, povezane z izkoriščanjem otrok.

2. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, tudi prek spleta, kot so informacijske kampanje in kampanje za ozaveščenost, raziskovalni in izobraževalni programi, po potrebi v sodelovanju z ustreznimi organizacijami civilne družbe in drugimi zainteresiranimi stranmi, namenjene večji ozaveščenosti in zmanjšanju nevarnosti, da bi otroci postali žrtve spolne zlorabe ali spolnega izkoriščanja.

3. Države članice spodbujajo redno usposabljanje uradnikov, ki bi se pri svojem delu lahko srečali z otroki žrtvami spolne zlorabe ali spolnega izkoriščanja, vključno s policisti na terenu, da bi znali odkriti otroke žrtve in potencialne otroke žrtve spolne zlorabe ali spolnega izkoriščanja ter z njimi ravnati.

Člen 24

Prostovoljni intervencijski programi ali ukrepi med kazenskim postopkom ali po njem

1. Brez poseganja v intervencijske programe ali ukrepe, ki jih naložijo pristojni pravosodni organi v skladu z nacionalnim pravom, države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo učinkovite intervencijske programe ali ukrepe za preprečevanje ali zmanjševanje tveganj ponavljajočih se kaznivih dejanj spolne narave zoper otroke. Takšni programi ali ukrepi so vedno na voljo v kazenskih postopkih, v zaporih in zunaj njih, v skladu z nacionalnim pravom.

2. Intervencijski programi ali ukrepi iz odstavka 1 ustrezajo posebnim razvojnim potrebam otrok, ki storijo kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost.

3. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da imajo lahko dostop do intervencijskih programov ali ukrepov iz odstavka 1 naslednje osebe:

(a) osebe, ki se obravnavajo v kazenskih postopkih zaradi kaznivih dejanj iz členov 3 do 7 pod pogoji, ki ne škodijo pravici do obrambe in je ne ovirajo, hkrati pa niso v nasprotju z zahtevami o poštenem in nepristranskem sojenju in so v skladu z načelom domneve nedolžnosti, ter

(b) osebe, obsojene za katero koli od kaznivih dejanj iz členov 3 do 7.

4. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se za osebe iz odstavka 3 pripravi ocena nevarnosti, ki jo te osebe predstavljajo, in morebitnega tveganja ponovitve kaznivih dejanj iz členov 3 do 7, da se določijo ustrezni intervencijski programi ali ukrepi.

5. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da so osebe iz odstavka 3, ki so jim bili predlagani intervencijski programi ali ukrepi v skladu z odstavkom 4:

(a) v celoti obveščene o razlogih za predlog;

(b) ob poznavanju vseh dejstev soglašajo s sodelovanjem v programih ali ukrepih;

(c) lahko zavrnejo in so v primeru obsojenih oseb seznanjene z morebitnimi posledicami, ki jih ima lahko taka zavrnitev.

Člen 25

Ukrepi zoper spletišča, ki vsebujejo ali razširjajo otroško pornografijo

1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo takojšnjo odstranitev spletnih strani na strežnikih na njihovem ozemlju, ki vsebujejo ali širijo otroško pornografijo, ter si prizadevajo za odstranitev takšnih strani tudi na strežnikih izven njihovega ozemlja.

2. Države članice lahko z ukrepi preprečijo dostop do spletnih strani, ki vsebujejo otroško pornografijo ali jo širijo med spletnimi uporabniki na njihovem ozemlju. Te ukrepe je treba določiti s preglednimi postopki in zagotoviti primerne zaščitne ukrepe, zlasti za zagotovitev, da je omejitev omejena le na najnujnejše in je sorazmerna ter da so uporabniki obveščeni o razlogih za omejitev. Ti zaščitni ukrepi vsebujejo tudi možnost sodnega varstva.

Člen 26

Nadomestitev Okvirnega sklepa 2004/68/PNZ

Okvirni sklep 2004/68/PNZ se za države članice, ki sodelujejo pri sprejetju te direktive nadomesti, ne glede na njihove obveznosti prenosa okvirnega sklepa v nacionalno zakonodajo v določenih rokih.

Za države članice, ki sodelujejo pri sprejetju te direktive, se sklicevanja na Okvirni sklep 2004/68/PNZ razumejo kot sklicevanja na to direktivo.

Člen 27

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo do 18. decembra 2013.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedila določb predpisov, sprejetih zaradi prenosa obveznosti iz te direktive v nacionalno zakonodajo.

3. Ko države članice sprejmejo te ukrepe, se v njih sklicujejo na to direktivo ali sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Člen 28

Poročanje

1. Komisija do 18. decembra 2015 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo z oceno o tem, do kolikšne mere so države članice sprejele potrebne usklajevalne ukrepe za izpolnitev zahtev te direktive, skupaj z zakonodajnimi predlogi, če je to potrebno.

2. Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu do 18. decembra 2015 predloži poročilo z oceno izvajanja ukrepov iz člena 25.

Člen 29

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 30

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Strasbourgu, 13. decembra 2011

Za Evropski parlament

Predsednik

J. BUZEK

Za Svet

Predsednik

M. SZPUNAR
